

Tro og Ritualer

Totemdyr

TRIN 1

Opgave: Lav dit eget totemdyr

Lad eleverne lave deres eget totemdyr. De skal selv finde på, hvilke egenskaber dyret skal have. Tag udgangspunkt i følgende spørgsmål

- Hvad kendetegner dyret?
- Bringer dyret held eller uheld?
- Hvordan vil du beskrive dyret for andre?

Lad eleverne udforme deres totemdyr i karton og lav en kort præsentation af dyret for de andre elever. Hæng til sidst dyrene op på en totempæl, som alle eleverne bidrager til.

Som forarbejde til arbejdet med totemdyr og totempæle kan I undersøge forskellige naturreligioner nærmere og f.eks. læse indianske eller vestafrikanske myter højt for eleverne.

Find spændende dyrehistorier fra den afrikanske verden i disse bøger, som kan lånes på biblioteket

- "Da løven kunne flyve og andre fortællinger fra Afrika"
- "Da sjakalen snød elefanten og andre elefanthistorier fra Afrika"
- "Hyænehundens hævn og andre fortællinger fra Afrika"

Alle bøgerne er genfortalt af Nick Greaves.

Hvad er tro og ritualer?

TRIN 2

Opgave: Hvad er et ritual?

Diskutér med eleverne, hvad ritualer er med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad er ritualer?
- Er ritualer anderledes end traditioner?
- Kender eleverne nogen danske ritualer?
- Kender eleverne nogen ritualer fra andre lande?

Lad eleverne gå sammen i grupper, og lad dem undersøge forskellige trosretningers ritualer. Lad eleverne fremføre et bestemt ritual for klassen, som passer til den trosretning, de har valgt. Bagefter eller undervejs kan grupperne fortælle, hvad ritualet betyder, og hvorfor man udfører det.

Ritualer

TRIN 2

Opgave 1: Dørtrinsmodellen

Læs denne lille tekst inden du går i gang.

Livets lejlighed.

Alle ritualer er ordnet efter et bestemt mønster, som vi kalder dørtrinsmodellen. Forestil dig, at livet er en lejlighed med tre værelser, der ligger i forlængelse af hinanden. Livet begynder, da du ringer på hoveddøren. Dine forældre åbner døren og byder dig velkommen. For at du kan være med i familiens fællesskab, må du gå over et dørtrin ind til lejligheden. Dette dørtrin er den fest dine forældre holder for at sige "velkommen til verden". Når den er overstået, befinder du dig i det første rum. Her kan du lege og der er legekammerater, du begynder i skole, holder fødselsdag og går til ting i din fritid. Din mor og far bestemmer i dette rum. Efter 14 år er rummet blevet for lille og for kedeligt at være i.

Du vil gerne videre ind i det næste rum og se, hvad der er derinde. Derfor holder dine forældre en fest for dig. Nu er du blevet ung og skal til at lære nye ting. I det andet rum må man helt andre ting. Man må gå til fester og finde sig en kæreste, man må bestemme mere over sig selv.

Det ender måske med, at du finder en kæreste og nu vil I gerne giftes. Derfor holder I en stor fest, hvor I sammen træder over dørtrinnet til det andet rum. Her skal I leve jeres liv sammen, I får børn og byder dem velkommen, de vokser op etc. Sådan lever du i mange år.

En dag er du blevet gammel og træt. Dine børn er blevet voksne og du har måske fået børnebørn og oldebørn. Til sidst kan du mærke, at du må væk. Du kan mærke, at døren ud til bagtrappen åbner sig og du træder over dørtrinnet derud. Ingen ved, hvad der er derude. Mange håber på, at trappen leder ud til en stor have, hvor man har det rigtig dejligt og hvor man møder alle sine afdøde slægtninge. Andre mener, at vejen fra bagtrappen fører tilbage til hovedtrappen og hoveddøren og man starter forfra på et nyt liv. Atter andre mener, at alt slutter, når man går ud af bagtrappen.

Opgave A

På din vej igennem livets lejlighed er du trådt over livets fire dørtrin – det vi kalder ritualer. Hvis vi går til bage og viser dig din bevægelse over et dørtrin, kan man dele bevægelsen op i tre dele

- 1) der hvor du forlader det rum, du er i
- 2) der, hvor du er lige over dørtrinnet (selve ritualet, hvor du forandres)
- 3) der, hvor du kommer ind i det nye rum, hvor der er nye muligheder og regler

Vælg et overgangsritual fra enten kristendommen, jødedommen, islam, buddhismen eller hinduismen og læs om det.

Besvar spørgsmålene:

- Hvilken religion har du valgt?
- Hvem tror man på i denne religion?
- Hvilket ritual har du valgt?
- Hvor i verden stammer ritualet fra?

Opgave B

Opdel ritualet efter

1. det rum, personen forlader,
2. det dørtrin, personen går over
3. det rum, personen kommer ind i.

Når du har fundet de tre dele, går du videre til næste spørgsmål.

Opgave C

Fortæl om det rum, personen forlader.

- Hvilken del af livet er det?
- Hvad må man i denne del af livet?
- Hvem bestemmer her?
- Hvilket fællesskab er man en del af?
- Hvordan forbereder personen sig på at forlade rummet?
(skal personen gå i en slags skole, have nyt tøj, klippes, vaskes, males eller andre ting, hvilke regler skal personen overholde?)
- Hvad synes de andre om personen inden ritualet (Er personen farlig eller sød?)

Opgave D

Fortæl om hvordan personen kommer overdørtrinnet – altså kommer igennem ritualet

- Går man til et helligt sted (synagoge, kirke, moske, tempel)?
- Er der en præst eller hellig person, der leder ritualet?
- Er der musik eller skuespil?
- Er personen alene eller sammen med andre?
- Hvad gør de andre ved personen?
- Hvordan er personen klædt?
- Har personen nogle bestemte ting med?
- Er der bestemte ting, personen skal gøre (f.eks. at bestå en slags prøve?)
- Hvad vil der ske, hvis personen ikke kan komme igennem ritualet?
- Gør nogen noget, der skal bringe lykke eller beskytte personen?
- Hvordan begynder ritualet og hvordan slutter det?

Opgave E

Fortæl om det rum, personen kommer ind i

- Hvilken del af livet er det?
- Hvad må man i denne del af livet?
- Hvem bestemmer her?
- Hvilket fællesskab er man en del af?

- Hvordan bliver personen budt velkommen i det nye rum?
Bliver der holdt en fest, hvordan foregår den, får man gaver, hvor længe varer festen, hvem er med?

Opgave F

Fortæl om ritualet til klassen. Du må gerne vælge 3 billeder til din fremlæggelse til en overhead/powerpoint

Du skal gennemgå personens bevægelse fra det ene rum til det andet og derfor skal dit oplæg have tre dele:

1. det rum, personen forlader
2. det dørtrin, personen går over
3. og det rum, personen kommer ind i.

Opgave 2: Opfattelse af barndommen

Mange overgangsritualer handler om at gå fra barndommen til voksenlivet. Diskutér med eleverne, hvornår de synes, man er et barn og hvornår man er voksen. Lad eleverne interviewe deres forældre om, hvordan det var for dem at være barn. Bagefter kan I tale om følgende spørgsmål:

- Har opfattelsen af barndommen ændret sig med årene?
- Er der forskel på jeres barndom og jeres forældres?
- Synes I, man er voksen, når man bliver konfirmeret?
- Tror I, at forskellige lande og kulturer har forskellige opfattelser af barndommen?

Hvad er kultur?

TRIN 3

Opgave 1: Kulturmødet

Lad eleverne tale om forskellige kulturer og deres oplevelser med kulturmøder. De kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Har I oplevet misforståelser i forbindelse med mødet med andre kulturer?
- Hvad gjorde I, da der opstod en misforståelse?
- Kunne I have gjort noget anderledes?

Opgave 2: Kultur og værdier

Lad eleverne nedskrive nogle få regler, som de lever efter. Sammenlign med resten af klassen. Er I kommet frem til nogle af de samme værdier/normer? Diskutér, hvorfor listerne kan se ens/forskellige ud.

Opgave 3: Observation i bussen eller s-toget

Send eleverne ud i byen for at observere folks handlinger i busser og s-tog. De kan for eksempel lægge mærke til:

- Hvordan folk bevæger sig og hvor de sætter sig
- Om folk taler til hinanden
- Folks kropssprog

De kan også prøve at bryde normerne ved eksempelvis at sætte sig tæt på en person, selvom der er andre ledige pladser eller at tale til en person, som de ikke kender. Hvilke reaktioner oplevede de? Blev personen glad eller ubekvem? Lad eleverne skrive om deres oplevelser i en reportage.

På baggrund af reportagerne og deres personlige oplevelser kan eleverne diskutere i klassen, hvad der kendetegner dansk kultur – kan man overhovedet tale om en fælles kultur i Danmark, og hvad kendetegner den i så fald?

Opgave 4: Subkulturer og modkulturer

Lad eleverne undersøge begreberne subkultur og modkultur nærmere – hvad indebærer de? Er de positive eller negative?

Lad eleverne gruppevis vælge en sub- eller modkultur, som de undersøger nærmere med henblik på at fremlægge for klassen. Eleverne kan undersøge, hvad der kendetegner den udvalgte kultur – holdninger, påklædning, tro, handlinger osv. – og hvad kulturen er en modreaktion på eller underkultur af.

Lad eleverne understøtte deres fremlæggelse med billeder.

Eksempler på sub/modkulturer:

- Punkere
- Hippier
- BZ-bevægelsen
- Feminister
- Religiøse fællesskaber
- Hooligans

Naturmedicin

TRIN 2

Opgave: Naturmedicin i Danmark

Undersøg, hvilket naturmedicin der findes i Danmark. Kan man behandle nogle af nedenstående lidelser med naturmedicin?:

- Blærebetændelse
- Søvnproblemer
- Forkølelse
- Ømme muskler
- Sår og rifter

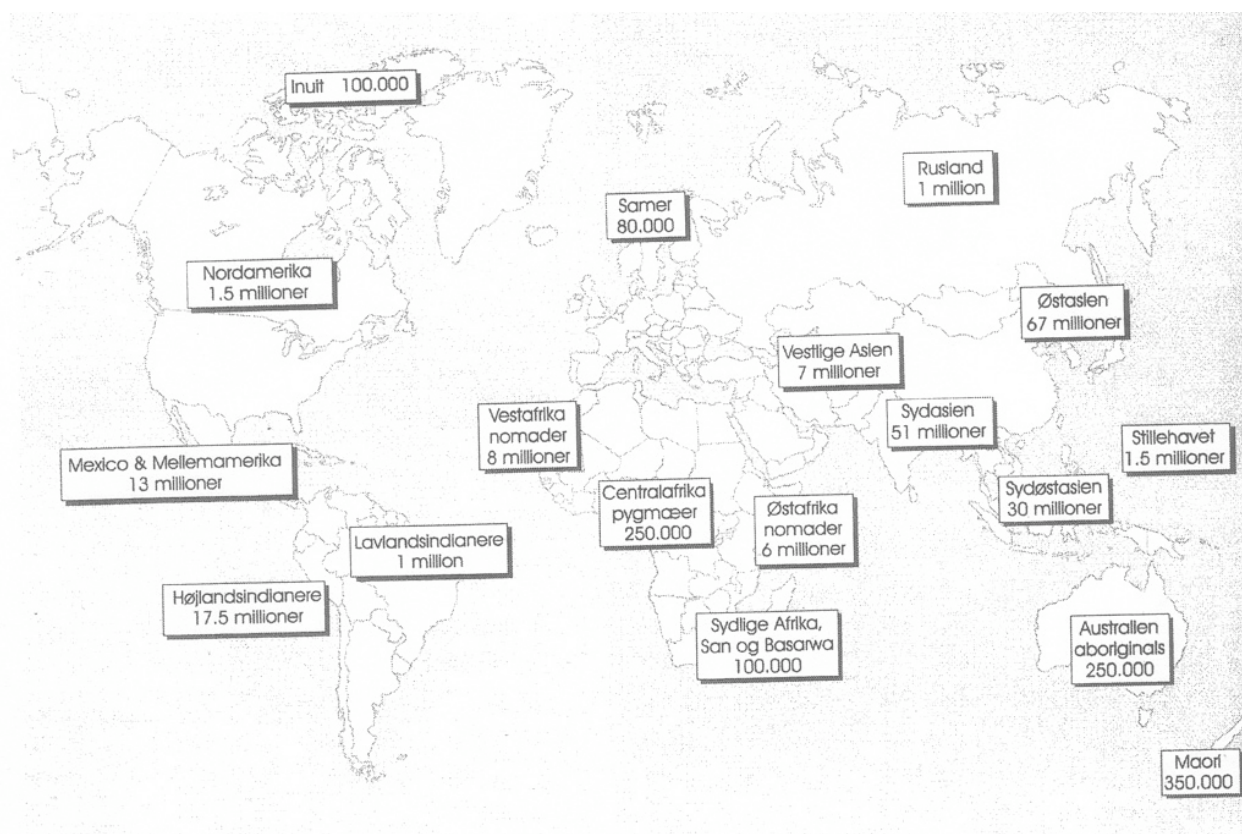

Porø og Sande

TRIN 3

Opgave 1: Oprindelige folk i verden

I Vestafrika lever der ca. 8 millioner oprindelige folk. Lad eleverne kigge på kortet over oprindelige folk i verden. Som kortet viser, lever der oprindelige folk overalt i verden. Man regner med, der lever mere end 350 millioner oprindelige folk i verden i dag.

Kilde: Moesgård Museum • Unesco Materialesamlingerne

Del klassen ind i grupper, som hver har til opgave at indsamle information om et oprindeligt folk. Eleverne kan fremlægge deres nyindsamlede viden for klassen, eller lave en avis om emnet med artikler og billeder om de forskellige folkeslag. I Medieværkstedet kan eleverne finde inspiration til, hvordan de kan gøre.

Opgave 2: Kønsroller og ligestilling

I Poro og Sande-samfundene havde kvinderne høj status. Tal med eleverne om kønsroller og ligestilling. Del eleverne ind i grupper, som tildeles forskellige holdningskort. Eksempler på holdningskort kan være:

- Mænd er mere værd end kvinder
- Kvinder er mere værd end mænd
- Kvinder og mænd skal være lige

Eleverne skal finde argumenter, som passer til deres udsagn. Til sidst kan klassen stemme om, hvem der havde de mest fornuftige argumenter og var bedst til at tale for deres sag.

Opgave 3: En fremtidsfortælling om pigers status og rettigheder

Mange steder i verden ses piger stadig som mindre værd end drenge og diskrimineres pga. deres køn. I Liberia halter pigerne også bagefter i uddannelsessystemet. 2015-målene fokuserer blandt andet på pigers rettigheder. Lad eleverne skrive en fremtidsfortælling om "Verdens piger om 20 år" – er pigernes status og rettigheder blevet forbedret?